	วิธีปฏิบัติงาน โรงพยาบาล ภูเขียวเฉลิมพระเกียรติ	เรื่อง การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคติดต่อทางเดินหายใจ ในขณะผ่าตัดหรือขณะคลอด		
		รหัสเอกสาร WI-IC-01.15		แก้ไขครั้งที่ 02
		วันที่บังคับใช้ 1 กุมภาพันธ์ 2566		ทั้งหมด 2 หน้า
ผู้จัดทำ ลงชื่อ (นางอภิษชฎา อัครกิตติศักดิ์) พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลด้าน การควบคุมป้องกันการติดเชื้อ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2566	**ผู้รับรอง** ลงชื่อ (นางสิริพร ศัลย์วิเศษ) พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มภารกิจ ด้านการพยาบาล วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2566	**ผู้เห็นชอบ** ลงชื่อ (นายอเนก หล้าเพชร) นายแพทย์ชำนาญการ ประธานคณะกรรมการป้องกันและ ควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2566	**ผู้ทบทวน** ลงชื่อ นายนิวัฒน์ ขจัดพาล หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้าน พัฒนาระบบบริการและ สนับสนุนบริการสุขภาพ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2566	**ผู้อนุมัติ** ลงชื่อ นายสุภาพ สำราญวงษ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ภูเขียวเฉลิมพระเกียรติ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2566

1. วัตถุประสงค์/เป้าหมาย/จุดเน้น

1.1 เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคติดต่อทางเดินหายใจในขณะผ่าตัด

2. คำจำกัดความ

2.1 ผู้ที่น่าจะเป็นวัณโรค (presumptive TB) คือ ผู้ที่มีอาการหรืออาการแสดงเข้าได้กับวัณโรค เช่น ไอทุกวันเกิน 2 สัปดาห์ ไอเป็นเลือด น้ำหนักลดผิดปกติ มีไข้ เหงื่อออกมากผิดปกติตอนกลางคืน เป็นต้น

2.2 วัณโรคปอด (pulmonary tuberculosis: PTB) คือ ผู้ป่วยที่มีพยาธิสภาพของวัณโรคในเนื้อปอด หรือที่แขนงหลอดลม (Endobronchial) โดยมีผลตรวจเสมหะเป็นบวกหรือลบก็ได้ Miliary TB จัดเป็นวัณโรคปอด เนื่องจากพยาธิสภาพอยู่ในปอด

2.3 โรคติดต่อที่แพร่กระจายทางอากาศ (Airborne Transmission) อื่นๆ เช่น หัด (Measles) สุกใส (Chickenpox) งูสวัดและเริมแบบแพร่กระจาย (Disseminated herpes zoster and Disseminated herpes simplex) โรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (Severe Acute Respiratory Syndrome ; SARS) และโรคไข้หวัดนก (Avian Influenza) เป็นต้น

3. ขั้นตอน/แนวทางปฏิบัติ

3.1 หลีกเลี่ยงการผ่าตัดผู้ป่วยวัณโรค/โรคระบบทางเดินหายใจในระยะแพร่กระจายเชื้อ

3.2 หากมีความจำเป็นต้องทำการผ่าตัด/ทำคลอด ให้ผู้ป่วยตามข้อ 3.1 ให้ปฏิบัติดังนี้

3.2.1 ให้ผู้ป่วยสวม surgical mask ตั้งแต่อยู่หอผู้ป่วย

3.2.2 เมื่อนำผู้ป่วยมาแล้วนำเข้าห้องผ่าตัด/ห้องคลอด ทันที

3.2.3 ห้องรอผ่าตัด

3.2.3.1 ให้ผู้ป่วยรอผ่าตัดสั้นที่สุด

3.2.3.2 ห้องผ่าตัดควรมี anteroom เป็นห้อง AIIR ถ้าเป็นไปได้

3.2.3.3 ถ้าไม่มี anteroom เป็นห้อง AIIR ให้จัดบริเวณมุมใดมุมหนึ่งในห้องรอผ่าตัด และติดป้ายสัญลักษณ์ airborne precautions ให้บุคลากรทราบว่าผู้ป่วยเป็นโรคติดต่อทางเดินหายใจ

3.2.3.4 บุคลากรทุกคนที่เข้าไปดูแลผู้ป่วยให้สวม N95

3.3 ห้องผ่าตัด

3.3.1 หากมีห้องแยกผ่าตัดติดเชื้อให้ทำการผ่าตัดผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงในห้องแยก ถ้าไม่มี ให้ทำการผ่าตัดผู้ป่วยเป็นรายสุดท้ายของห้องผ่าตัดทั่วไปในวันนั้น

3.3.2 เครื่องช่วยหายใจที่ใช้กับผู้ป่วย ควรมีตัวกรองแบคทีเรีย (bacteria filter)

3.3.3 ใช้ closed circuit suction

3.3.4 จำกัดบุคลากรในห้องผ่าตัดให้น้อยที่สุด และทุกคนต้องสวม N95

3.3.5 การทำความสะอาดห้องผ่าตัด

3.3.5.1 กรณีห้องที่ไม่มี AIIR สำหรับการผ่าตัดและหลังการผ่าตัดฟื้นฟู ทำความสะอาดเช็ดถูปกติและตามด้วยน้ำยา 0.5% โซเดียมไฮโปรคลอไรด์ ปรับสภาพอากาศผ่านเครื่องฟอกที่มีแผ่นกรอง (HEPA) และการทำลายเชื้อโดยใช้แสงอัลตราไวโอเลต (UVGI) เพื่อเพิ่มอัตราการถ่ายเทของอากาศ หรือ

3.3.5.2 ทำความสะอาดเช็ดถูปกติ และตามด้วยน้ำยา 0.5% โซเดียมไฮโปรคลอไรด์ ปิดห้องผ่าตัดทิ้งไว้ 30 นาที เปิดพัดลมระบายอากาศผ่านช่องทางที่จัดสร้างไว้

3.4 ห้องพักฟื้น

3.4.1 ไม่แนะนำให้พักฟื้นในห้องพักฟื้น ให้ย้ายเข้าห้อง AIIR ถ้าเป็นไปได้

3.4.2 ถ้าไม่มีห้อง AIIR และจำเป็นต้องพักฟื้น ให้จัดบริเวณมุมใดมุมหนึ่งของห้องพักฟื้น และใช้ม่านกั้น ติดป้ายสัญลักษณ์ airborne precautions

3.4.3 ลดระยะเวลาผู้ป่วยกลุ่มนี้ในห้องพักฟื้นให้สั้นที่สุด และนำผู้ป่วยส่งกลับทันทีเมื่อพร้อม และเฝ้าระวังความปลอดภัยในหอผู้ป่วยเดิม

3.4.4 ให้ผู้ป่วยสวม surgical mask ระหว่างนำส่งหอผู้ป่วยเดิม (กรณีที่ไม่ได้มี O_2 therapy)

4. ตัวชี้วัด

4.1 บุคลากรที่เข้าไปดูแลผู้ป่วย สวม N95 100 %

4.2 ผู้ป่วยสวม surgical mask 100 % (กรณีที่ไม่ได้มี O_2 cannular / O_2 Mask)

4.3 มีการใช้กรองแบคทีเรีย (bacteria filter) ในเครื่องช่วยหายใจ > 90%

5. เอกสารอ้างอิง

5.1 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2556). แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อวัณโรคในห้องผ่าตัด. สืบค้นจาก https://www.si.mahidol.ac.th/Th/department/anesthesiology/KM/2691.pdf

5.2 คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี. (2551). แนวปฏิบัติเรื่องการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อวัณโรคในผู้ป่วยเตรียมผ่าตัด. สืบค้นจาก https://med.mahidol.ac.th/ic/sites/default/files/public/P-RA-043.pdf

5.3 สำนักวัณโรค กรมควบคุมโรค. กระทรวงสาธารณสุข. (2559). แนวทางการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อวัณโรค. สำนักพิมพ์อักษรกราฟฟิคแอนด์ดีไซน์. กรุงเทพฯ

5.4 สำนักวัณโรค กรมควบคุมโรค.กระทรวงสาธารณสุข. (2561). แนวทางการควบคุมวัณโรคประเทศ : กรุงเทพฯ

6. ภาคผนวก

-